

นโยบายกระทรวงแรงงาน

จากนโยบายรัฐบาลนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 23 – 24 สิงหาคม 2554 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงแรงงาน จึงขอมอบให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานนำไปปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การดำเนินการเพื่อให้แรงงานมีรายได้ขั้นต่ำวันละ 300 บาท ซึ่งจะแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ด้าน คือ

- ด้านข้อมูล จะต้องมีการสำรวจข้อมูลรายได้ของแรงงานทั่วประเทศ รวมทั้งปัญหาและความต้องการการสนับสนุนจากรัฐบาลของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทกิจการ ขนาด ที่ตั้ง เพื่อประมวลเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้พิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการค่าจ้าง ที่ประชุมผู้บริหารกระทรวงแรงงาน รวมทั้งนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการให้แรงงานมีรายได้ขั้นต่ำวันละ 300 บาท ต่อไป

- ด้านการสนับสนุนให้แรงงานมีรายได้ขั้นต่ำวันละ 300 บาท ในส่วนที่กระทรวงแรงงานรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งเมื่อพิจารณาในเบื้องต้นมีสิ่งที่จะดำเนินการใน 2 เรื่อง คือ การเร่งยกระดับฝีมือแรงงานทั้งระบบ เพื่อให้ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนให้ผู้ประกอบการและทำให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่แรงงาน ทั้งนี้จะต้องร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน รวมทั้งต้องพัฒนากลไกส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานที่มีอยู่ เช่น กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงานตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย อีกประการหนึ่งคือ การบริหารจัดการกองทุนประกันสังคม โดยการนำเงินกองทุนจำนวนหนึ่งมาฝากไว้กับสถาบันการเงินเพื่อให้สถานประกอบการที่ประสบปัญหาจากการเพิ่มรายได้ให้แรงงาน ได้กู้ยืมอย่างมีเงื่อนไข เช่น จะต้องเพิ่มรายได้ให้แรงงานตามนโยบายโดยไม่มีการเลิกจ้าง เป็นต้น

- ด้านการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ตามที่หลายฝ่ายกังวลว่านโยบายเพิ่มรายได้แก่แรงงาน อาจทำให้เกิดผลกระทบ เช่น เกิดการเลิกจ้าง/ว่างงาน เกิดปัญหาความขัดแย้งด้านแรงงานเพิ่มขึ้น จึงขอให้เตรียมการรองรับผลกระทบใน 3 แนวทาง คือ เร่งส่งเสริมและพัฒนาระบบแรงงานสัมพันธ์ในเชิงรุกเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านแรงงาน ได้อย่างทันทั่วถึง พัฒนาระบบการให้บริการสิทธิประโยชน์ประกันสังคมกรณีว่างงาน รวมทั้งระบบการให้บริการจัดหางานและส่งเสริมอาชีพให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ถูกเลิกจ้าง/ว่างงานได้รับสิทธิประโยชน์ และกลับเข้าสู่การทำงานได้อย่างรวดเร็ว และขอให้ศึกษาหาแนวทางจัดตั้งกองทุนประกันความเสี่ยงในการถูกเลิกจ้าง เพื่อให้แรงงานมีหลักประกันความมั่นคงในการทำงานเพิ่มขึ้น

2. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการด้านแรงงานเพื่อการมีงานทำ โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน 6 เรื่อง คือ (1) พัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านแรงงานเพื่อให้เป็น “ศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ” (2) พัฒนาระบบการให้บริการจัดหางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การให้บริการจัดหา

งานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) เร่งสร้างกลไกคุ้มครองคนหางานไม่ให้ถูกหลอกลวง (4) ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้แก่ผู้สนใจ รวมทั้งประชาชนกลุ่มพิเศษ เช่น ผู้ต้องขังที่กำลังจะพ้นโทษ เพื่อให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ (5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการแรงงานไทยทั้งในและต่างประเทศ เช่น การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านแรงงานที่จะนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการด้านแรงงานที่เหมาะสม การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการ อาทิ บุคลากร กฎหมาย กฎระเบียบ ระบบการติดตามประเมินผล รวมทั้งระบบการให้บริการประชาชน เป็นต้น และ (6) การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายด้านแรงงาน ที่เป็นกลไกสำคัญให้กระทรวงแรงงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

3. การคุ้มครองแรงงานตามกฎหมาย และส่งเสริมหลักประกันความมั่นคงในการทำงาน โดยมุ่งเน้น ดำเนินการใน 4 เรื่อง คือ (1) ให้ความคุ้มครองแรงงานตาม พรบ.คุ้มครองแรงงาน โดยเคร่งครัด (2) ส่งเสริมให้แรงงานมีความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี (3) ส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารจัดการสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการเพิ่มเติมจากที่กฎหมายกำหนด และ (4) ส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าสู่ระบบมาตรฐานแรงงานไทย ซึ่งจะทำให้แรงงานมีคุณภาพชีวิตในการทำงานดีขึ้น

4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านแรงงานสัมพันธ์ ดังที่ได้กล่าวถึงแล้วว่าเรื่องนี้มีความสำคัญที่จะช่วยบรรเทาผลกระทบจากการเพิ่มรายได้แก่แรงงาน จึงจะต้องมุ่งเน้นดำเนินการใน 2 เรื่อง คือ (1) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่องแรงงานสัมพันธ์อย่างถูกต้องแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าใจกลไกแรงงานสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านแรงงานได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่เกิดการกระทำที่เป็นการละเมิดกฎหมาย และ (2) พัฒนากลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งด้านแรงงาน เช่น กลไกการเฝ้าระวังข้อขัดแย้ง พัฒนาศักยภาพของพนักงานประนอมข้อพิพาท เพื่อให้สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดการลุกลาม

5. พัฒนาระบบประกันสังคม โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน 3 เรื่อง คือ (1) ปรับปรุงเงื่อนไขการใช้สิทธิประโยชน์กรณีเจ็บป่วยให้ผู้ประกันตนสามารถรักษาพยาบาลได้ทุกโรงพยาบาล (2) บริหารจัดการกองทุนประกันสังคมเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกันตน และ (3) ขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ

6. ยกกระดับทักษะฝีมือแรงงานทั้งระบบ เรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญซึ่งได้กล่าวถึงแล้วในนโยบายด้านการสนับสนุนให้แรงงานมีรายได้ขั้นต่ำวันละ 300 บาท ในที่นี้จะขอขยายความเพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย เห็นว่าจะต้องมุ่งเน้นดำเนินการใน 3 เรื่อง คือ (1) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนการยกระดับฝีมือแรงงาน เช่น หลักสูตรการฝึก ที่สามารถยกระดับทักษะฝีมือแรงงานได้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ อาทิ หลักสูตรเพื่อพัฒนาแรงงานให้เป็นแรงงานกึ่งฝีมือ หลักสูตรการสร้างนิสยอุตสาหกรรมให้แก่แรงงานใหม่ ฯลฯ ครูผู้ฝึก วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือฝึก ให้มีความทันสมัยและสามารถใช้ดำเนินการฝึกพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) พัฒนาระบบการฝึกและดำเนินการเพื่อยกระดับฝีมือแรงงาน โดยต้องสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนา

ฝีมือแรงงาน และ (3) พัฒนาการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อสนับสนุนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน ให้ผู้ประกอบการและแรงงานสนใจมาใช้บริการมากขึ้น

7. เติบโตการในส่วนที่เกี่ยวข้องด้านแรงงานเพื่อรองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน 4 เรื่อง คือ (1) ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแนวทางของประชาคมอาเซียน (2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการให้บริการด้านแรงงานให้เป็นมาตรฐานอาเซียน (3) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อสร้างความตื่นตัวแก่ภาคแรงงาน ซึ่งต้องเร่งดำเนินการ และ (4) ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานแรงงานกลางอาเซียน

8. พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน 3 เรื่อง คือ (1) พัฒนาระบบและรูปแบบการอนุญาตและผ่อนผันการทำงานของแรงงานต่างด้าว และพิจารณาอนุญาตการทำงานของแรงงานต่างด้าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายมีความสะดวกและโปร่งใส ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย (2) จัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ และ (3) ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจตราและดำเนินคดีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และการค้ามนุษย์ด้านแรงงานอย่างเฉียบขาด

9. คุ้มครองแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน 2 เรื่อง คือ (1) พัฒนาศักยภาพ ให้ความรู้ และคุ้มครองสิทธิประโยชน์แรงงานไทยในต่างประเทศ ให้ได้รับครบถ้วนตามสัญญาจ้างและไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ และ (2) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่แรงงานไทยในต่างประเทศ